

Bruksela, 20 listopada 2025 r.
(OR. en)

15742/25

EJUSTICE 64
JURINFO 14
JUSTCIV 194
COPEN 362
JAI 1747

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 20 listopada 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

---

Nr dok. Kom.: COM(2025) 802 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
CyfrowaSprawiedliwość@2030

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 802 final.

Zał.: COM(2025) 802 final

Bruksela, dnia 20.11.2025 r.
COM(2025) 802 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

CyfrowaSprawiedliwość@2030

Cyfrowa Sprawiedliwość@2030

Konkurencyjność UE będzie w coraz większym stopniu zależeć od cyfryzacji wszystkich sektorów, która będzie stymulować inwestycje¹. Cyfryzacja i wdrażanie sztucznej inteligencji (AI) będą miały zasadnicze znaczenie dla zdolności organów publicznych do świadczenia wysokiej jakości usług publicznych, również w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości. Ambitnym celem trwającej obecnie cyfrowej dekady Europy jest udostępnienie wszystkich kluczowych usług publicznych UE w internecie do 2030 r. Ostatecznym celem będzie zwiększenie efektywności usług publicznych, które będą domyślnie świadczone drogą elektroniczną, co pobudzi wydajność².

Przedsiębiorstwa są bardziej skłonne do inwestowania w krajach, w których systemy wymiaru sprawiedliwości są skuteczne, zagwarantowany jest dostęp do wymiaru sprawiedliwości, jakość wymiaru sprawiedliwości jest wysoka i zapewniona jest przejrzystość. Skuteczne wymierzanie sprawiedliwości oznacza również niższe koszty postępowania sądowego dla osób fizycznych i przedsiębiorstw. Zaoszczędzone w ten sposób środki można przeznaczyć na inwestycje lub realizację innych, bardziej produktywnych celów. Zależność ta jest jeszcze bardziej widoczna w sprawach transgranicznych, w których narzędzia cyfrowe mogą znacznie zmniejszyć obciążenie administracyjne, zminimalizować opóźnienia i wyeliminować bariery językowe za pomocą aplikacji opartych na sztucznej inteligencji, takich jak aplikacje umożliwiające konwersję i transkrypcję mowy na tekst czy tłumaczenie maszynowe, co prowadzi do oszczędności kosztów.

Oczekuje się również, że cyfrowe systemy wymiaru sprawiedliwości będą bardziej odporne w czasach kryzysu, czego najlepszym przykładem była pandemia COVID-19. Wzrosnąć może również jakość wymiaru sprawiedliwości, ponieważ przedstawiciele zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości mogą w większym stopniu skupić się na swoim podstawowym zadaniu, jakim jest wymierzanie sprawiedliwości. Cyfryzacja systemów wymiaru sprawiedliwości może zapewnić szybszy i prostszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości, przybliżając go obywatelom³. Na przykład narzędzia cyfrowe mogą zapewnić szybki dostęp do sądów za pośrednictwem wideokonferencji, niezależnie od odległości od sali rozpraw. Dostęp online do akt zwiększa również przejrzystość, ponieważ osoby fizyczne, przedsiębiorstwa i pełnomocnicy mogą dzięki temu łatwiej śledzić przebieg postępowań sądowych⁴.

Przyjęcie rozporządzenia w sprawie cyfryzacji⁵ w 2023 r. stanowiło kamień milowy na tym polu. Rozporządzenie nakazuje korzystanie z komunikacji cyfrowej w 24 procedurach transgranicznego postępowania sądowego w sprawach cywilnych, handlowych i karnych. Rozporządzenie w sprawie cyfryzacji zapewnia również unijne ramy prawne dotyczące

---

¹ [Raport Draghiego](#) pt. „Przyszłość europejskiej konkurencyjności – Część B: Szczegółowa analiza i zalecenia”, s. 67.

² [COM\(2021\) 118 final](#) – Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie, s. 10.

³ Strategia Rady w dziedzinie e-sprawiedliwości na lata 2024–2028 ([C/2025/437](#)), akapit czwarty.

⁴ Poparte ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu pt. [„Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości: podejście oparte na prawach podstawowych”](#) opracowanym przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

⁵ [Rozporządzenie \(UE\) 2023/2844](#) w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach.

korzystania z wideokonferencji do przeprowadzania zdalnych przesłuchań w sprawach cywilnych i niektórych sprawach karnych.

W latach 2026–2029 Komisja musi przyjąć szereg aktów wykonawczych, aby pomóc państwom członkowskim w dostosowaniu ich krajowych systemów informatycznych i zapewnieniu interoperacyjności zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie cyfryzacji. W 2028 r. uruchomiony zostanie europejski elektroniczny punkt dostępu, w którym użytkownicy będą mogli zgłaszać określone roszczenia oraz wnioskować o wydanie zaświadczeń lub poświadczeń⁶. Do początku 2031 r. dla wszystkich procedur objętych zakresem stosowania rozporządzenia powinien zostać uruchomiony zdecentralizowany system informatyczny. Skoordynowane i stałe wysiłki Komisji i państw członkowskich są niezbędne do terminowego wdrożenia rozporządzenia w sprawie cyfryzacji, a także pozostałych zdecentralizowanych systemów informatycznych, ustanowionych niedawno na mocy pięciu innych aktów prawnych dotyczących wymiaru sprawiedliwości⁷.

Cyfryzacja może także wspomóc walkę z przestępczością w UE. Prokuratury na szczeblu unijnym i krajowym mogą wykorzystywać narzędzia cyfrowe do znacznego przyspieszenia komunikacji i skuteczniejszej współpracy w walce z przestępczością transgraniczną. Na cyfryzacji mogą również skorzystać unijne agencje i organy wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych⁸ odpowiedzialne za prowadzenie postępowań przygotowawczych i ściganie przestępstw lub wspieranie prokuratur krajowych, dzięki wykorzystaniu narzędzi do szybszej wymiany informacji oraz narzędzi do wspierania właściwych organów krajowych.

Czerpiąc korzyści z przyrostu wydajności związanego z cyfryzacją, należy również ograniczyć potencjalne ryzyko. Korzystanie z narzędzi cyfrowych w sprawach dotyczących wymiaru sprawiedliwości musi odbywać się z pełnym poszanowaniem praworządności i praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i odpowiednim prawie wtórnym UE⁹. Ponadto akt w sprawie sztucznej inteligencji¹⁰ stanowi, że można wykorzystywać wyłącznie takie systemy AI, które nie naruszają praw podstawowych. Jednocześnie, zważywszy na znaczenie zapewnienia wszystkim osobom¹¹ mieszkającym w UE skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości na równych zasadach, powinny pozostać dostępne niecyfrowe kanały dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Systemy wymiaru sprawiedliwości charakteryzujące się większym stopniem cyfryzacji mogą być również narażone na naruszenia ochrony danych osobowych i cyberataki. Chociaż systemy

---

⁶ Takich jak zaświadczenia o zawarciu małżeństwa lub związku partnerskiego lub zaświadczenia o środkach ochrony w sprawach cywilnych.

⁷ [Rozporządzenie \(UE\) 2020/1784](#) dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych („doręczanie dokumentów”) (wersja przekształcona), [rozporządzenie \(UE\) 2020/1783](#) w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (przeprowadzanie dowodów) (wersja przekształcona), [rozporządzenie \(UE\) 2023/1543](#) w sprawie europejskich nakazów wydania i europejskich nakazów zabezpieczenia dowodów elektronicznych w postępowaniu karnym oraz w postępowaniu karnym wykonawczym w związku z wykonaniem kar pozbawienia wolności, [rozporządzenie \(UE\) 2024/3011](#) w sprawie przekazywania postępowań w sprawach karnych oraz [rozporządzenie \(UE\) 2023/2131](#) w odniesieniu do cyfrowej wymiany informacji w sprawach związanych z terroryzmem.

⁸ Europol, Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz Prokuratura Europejska (EPPO).

⁹ Takie jak [dyrektywa 2012/13/UE](#) w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym.

¹⁰ [Rozporządzenie \(UE\) 2024/1689](#) w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji).

¹¹ Obejmuje to osoby o ograniczonych umiejętnościach cyfrowych, osoby z niepełnosprawnościami, które utrudniają im korzystanie z narzędzi i środowisk cyfrowych bez pomocy, a także osoby, które – na przykład z powodu deprivacji materialnej – nie mają dostępu do odpowiedniej infrastruktury cyfrowej.

oparte na dokumentacji papierowej mają inne słabe punkty, takie jak ograniczone możliwości udostępniania danych czy trudności z aktualizacją, szczególną uwagę należy zwrócić na prywatność i bezpieczeństwo danych. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych (RODO)¹² i dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych¹³ to podstawowe akty prawne UE, których celem jest ochrona ludzi przed tymi zagrożeniami za pomocą środków zarządzania ryzykiem i zgłaszania incydentów. Unijny akt o cyberbezpieczeństwie¹⁴ również przyczynia się do podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa produktów opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych w UE, w tym produktów wykorzystywanych w sektorze wymiaru sprawiedliwości.

Finansowanie transformacji cyfrowej krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości może wiązać się ze znacznymi inwestycjami początkowymi, ale koszty te z czasem się zamortyzują, ponieważ przyrost wydajności przyniesie oszczędności. Chociaż nie wszystkie koszty początkowe można pokryć z funduszy UE, można zapewnić ukierunkowane wsparcie dla inwestycji dostosowanych do konkretnych potrzeb w ramach obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF) oraz dla inwestycji i reform realizowanych na podstawie planów partnerstwa krajowego i regionalnego po rozpoczęciu obowiązywania kolejnych WRF¹⁵. Ponadto mogą one również wywołać efekt dźwigni w budżetach krajowych¹⁶.

Wzmocnienie umiejętności cyfrowych przedstawicieli zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości będzie miało zasadnicze znaczenie dla czerpania korzyści z cyfryzacji i wykorzystania zaawansowanych technologii jako siły napędowej konkurencyjności UE¹⁷. Z tego właśnie powodu strategię CyfrowaSprawiedliwość@2030 przyjęto wraz z nową europejską strategią szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości¹⁸ (2025–2030), która koncentruje się na cyfryzacji, tworząc niezbędne środowisko sprzyjające urzeczywistnieniu tej strategii.

Konkurencyjność jest przewodnim i centralnym elementem mandatu tej Komisji¹⁹. UE musi działać znacznie szybciej i nadal zapewniać konkurencyjność, dobrobyt i sprawiedliwość²⁰. Stanowisko to popiera Rada, która wzywa do podjęcia zdecydowanych działań w celu

---

¹² [Rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#) w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

¹³ [Dyrektywa \(UE\) 2016/680](#) w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar oraz w sprawie swobodnego przepływu takich danych.

¹⁴ [Rozporządzenie \(UE\) 2019/881](#) w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (akt o cyberbezpieczeństwie).

¹⁵ [COM\(2025\) 570](#) – Komunikat Komisji „Dynamiczny budżet UE na miarę priorytetów przyszłości – Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034”, s. 3, oraz [COM\(2025\) 565](#) Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na okres 2028–2034, motyw 20 i art. 3 ust. 1 lit. e) pkt (ii).

¹⁶ [COM\(2025\) 570 final – SWD\(2025\) 570 final/2](#) – Dokument roboczy służb Komisji towarzyszący komunikatowi „Dynamiczny budżet UE na miarę priorytetów przyszłości – Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034”, s. 39.

¹⁷ Raport Draghiego pt. „Przyszłość europejskiej konkurencyjności – Szczegółowa analiza i zalecenia”, s. 67.

¹⁸ COM(2025) 801 – Europejska strategia szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości na lata 2025–2030 – tworzenie środowiska sprzyjającego realizacji strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030.

¹⁹ [COM\(2025\) 30 final](#) – Kompas konkurencyjności dla UE, s. 2.

²⁰ [„Wybór Europy”](#) – wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej 2024–2029, s. 6.

zwiększenia konkurencyjności²¹. Strategia CyfrowaSprawiedliwość@2030 opiera się na tych celach politycznych i przekłada priorytety określone przez Radę w strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości na lata 2024–2028²² oraz konkluzje Rady w sprawie wykorzystywania sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości²³ na konkretne działania.

Strategia CyfrowaSprawiedliwość@2030 opiera się na dyskusjach przeprowadzonych z państwami członkowskimi i kluczowymi zainteresowanymi stronami na forach wysokiego szczebla ds. wymiaru sprawiedliwości na rzecz rozwoju i ds. przyszłości unijnego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Zwraca się w ramach niej uwagę na inicjatywy dotyczące cyfryzacji, które spotkały się z szerokim poparciem²⁴ i które mają na celu zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, w systemach wymiaru sprawiedliwości do 2030 r.

1. Przegląd postępów w zakresie krajowej cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości i wymiana najlepszych praktyk

Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2025 r.²⁵ pokazuje, że państwa członkowskie osiągają nierównomierne postępy w cyfryzacji swoich krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości. Przyczyny tych rozbieżności są różne w poszczególnych państwach członkowskich, ale obejmują dostępność zasobów ludzkich i finansowych, a także rozbieżne priorytety polityczne.

Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości zawiera wprawdzie pewne dane na temat poziomu cyfryzacji krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich, jednak nie prowadzi się przeglądu krajowych inicjatyw ani narzędzi. Państwa członkowskie potrzebują takich samych lub podobnych narzędzi informatycznych i standardów danych w celu cyfryzacji praktyk, które są wspólne dla wszystkich krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości. Państwa członkowskie zainteresowane stosowaniem rozwiązań, które są skuteczne w innych państwach członkowskich, mogą napotkać trudności w dostępie do informacji.

Aby temu zaradzić, Komisja – we współpracy z Radą – rozpoczęła przegląd właściwych krajowych inicjatyw i narzędzi. Zgromadzone dane dają wstępny obraz cyfryzacji systemów wymiaru sprawiedliwości w UE. Na tej podstawie opracowany zostanie bardziej trwały mechanizm „żywego repozytorium”, służący gromadzeniu informacji i wymianie najlepszych praktyk. Repozytorium będzie publikowane w portalu „e-Sprawiedliwość”²⁶. Wykorzystanie struktury i układu portalu umożliwiłoby państwom członkowskim łatwe wprowadzanie aktualizacji w razie potrzeby, natomiast fakt, że portal ten jest dobrze znany, pozwoli zminimalizować obciążenie administracyjne.

Celem jest wskazanie przez państwa członkowskie stosowanych przez nie dobrych rozwiązań, które dzięki temu mogłyby zostać wdrożone na szerszą skalę i które pozwoliłyby zwiększyć interoperacyjność transgraniczną. Komisja we współpracy z Radą zorganizuje wymianę

---

²¹ [Rada UE \(838/24\)](#) Deklaracja budapeszteńska w sprawie nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności, s. 1.

²² Strategia Rady w dziedzinie e-sprawiedliwości na lata 2024–2028 ([C/2025/437](#)).

²³ Konkluzje Rady z grudnia 2024 r. w sprawie wykorzystywania sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości ([16593/24](#)), pkt 25.

²⁴ W tych [dwóch forach wysokiego szczebla](#), na czterech posiedzeniach plenarnych w okresie od marca 2025 r. do listopada 2025 r., uczestniczyli przedstawiciele państw członkowskich, Parlamentu Europejskiego, środowisk akademickich i społeczeństwa obywatelskiego oraz prawnicy praktycy.

²⁵ Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2025 r. [COM\(2025\) 375 final](#), sekcja 2.2.3 „Cyfryzacja”.

²⁶ [e-Sprawiedliwość: Estońskie cyfrowe postępowanie sądowe](#).

najlepszych praktyk między państwami członkowskimi. Istnieje wiele przykładów dobrych praktyk cyfrowych w UE, które poprawiają jakość wymiaru sprawiedliwości oraz zapewniają lepszy dostęp i większą przejrzystość dla osób podlegających systemom wymiaru sprawiedliwości i pracujących w ramach tych systemów. Na przykład w Estonii wszystkie usługi publiczne są dostępne online. Tamtejszy system wymiaru sprawiedliwości dysponuje licznymi narzędziami cyfrowymi, ale centralnym elementem systemu jest platforma e-toimik (ang. e-File). Dostarcza on dane do systemów informacyjnych sądów i jest interoperacyjny z systemami informacyjnymi organów ścigania. Wszelka komunikacja między stronami w sprawach cywilnych może być przetwarzana drogą elektroniczną, włącznie z tworzeniem i wysyłaniem wezwań do stawienia się przed sądem, protokołów rozpraw i orzeczeń, a wszystkie strony mogą śledzić postępowania drogą elektroniczną. Estonia oszacowała, że korzystanie z tych narzędzi cyfrowych skróciło średni czas trwania postępowań sądowych w sprawach cywilnych ze 156 dni do 99 dni²⁷.

Zgromadzone dane będą również stanowić podstawę proponowanego zestawu narzędzi informatycznych (zob. działanie 3) i pomogą w określeniu kamieni milowych i wartości docelowych inwestycji i reform na potrzeby ewentualnych środków finansowania w ramach proponowanych kolejnych WRF²⁸.

Działanie 1: Do końca 2026 r. Komisja stworzy żywe repozytorium narzędzi cyfrowych, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, wykorzystywanych w wymiarze sprawiedliwości w całej UE, i udostępni je w europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”.

Działanie 2: Komisja będzie ułatwiać wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w zakresie narzędzi cyfrowych, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, wykorzystywanych w wymiarze sprawiedliwości.

2. Zestaw narzędzi informatycznych dla wymiaru sprawiedliwości

Prace nad przeglądem narzędzi cyfrowych dostępnych obecnie w państwach członkowskich wykazały, że państwa członkowskie mają identyczne lub podobne potrzeby i chcą opracować podobne rozwiązania. Kilka państw członkowskich z powodzeniem wdrożyło już narzędzia oparte na sztucznej inteligencji i rozwiązania te mogłyby przynieść korzyści innym państwom. Na przykład zaawansowane narzędzia oparte na sztucznej inteligencji służące do rozpoznawania mowy są wykorzystywane do konwersji mowy na tekst i transkrypcji posiedzeń w kilku państwach członkowskich, co prowadzi do wyraźnych oszczędności czasu. Inne państwa członkowskie wykorzystują narzędzia do automatycznego tworzenia adnotacji i opisów treści wyroków i innych orzeczeń sądowych, a niektóre państwa członkowskie zaczęły stosować duże modele językowe do analizowania wyroków i sporządzania dokumentów prawnych. W przypadku większości państw członkowskich korzystanie z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji jest jednak dopiero w planach. W związku z tym Rada zwróciła się do Komisji o wsparcie państw członkowskich w gromadzeniu i wymianie informacji na temat stosowania narzędzi opartych na sztucznej inteligencji w krajowych systemach wymiaru sprawiedliwości w celu stworzenia i stosowania wspólnego „zestawu narzędzi AI na potrzeby wymiaru sprawiedliwości”²⁹.

²⁷ [Zestawienie informacji „e-Estonia: e-Sprawiedliwość”](#).

²⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na okres 2028–2034.

²⁹ Konkluzje Rady z grudnia 2024 r. w sprawie wykorzystywania sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości ([16593/24](#)), pkt 25.

Chociaż pełna ogólnounijna harmonizacja rozwiązań w zakresie cyfrowego wymiaru sprawiedliwości w systemach krajowych może utrudniać zdrowe innowacje, obecny poziom fragmentacji i brak standaryzacji stanowią słaby punkt pod względem kosztów i efektywności. Na przykład wdrożenie przez państwa członkowskie 27 różnych systemów oprogramowania w celu prowadzenia badań prawnych w sądach nie jest konieczne ani efektywne.

Celem zestawu narzędzi jest osiągnięcie oszczędności kosztów i zmniejszenie barier dla wdrażania poprzez zapewnienie państwom członkowskim zestawu narzędzi informatycznych. Zestaw narzędzi jest naturalnym rozszerzeniem przeglądu, którego celem jest nie tylko dzielenie się rozwiązaniami informatycznymi, ale również pomoc państwom członkowskim w cyfryzacji ich systemów wymiaru sprawiedliwości w praktyce. Wykorzystując narzędzia, które zostały już opracowane i przetestowane przez inne państwa, państwa członkowskie mogą uniknąć rozpoczynania tworzenia nowego narzędzia od zera, co pozwala zaoszczędzić zarówno czas, jak i pieniądze. Skuteczne wdrożenie narzędzi w kilku państwach członkowskich mogłoby pomóc w ponownym wykorzystaniu wspólnych norm i wesprzeć interoperacyjność.

Komisja stworzy ten zestaw narzędzi, aby pomóc państwom członkowskim w przyspieszeniu cyfryzacji i wygenerowaniu oszczędności kosztów. Zestaw narzędzi będzie obejmował narzędzia oparte na sztucznej inteligencji, a także wszelkie inne odpowiednie narzędzia informatyczne do wykorzystania w systemach wymiaru sprawiedliwości. Będzie on dostępny w portalu Interoperacyjna Europa³⁰ utworzonym na mocy aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy³¹, aby ułatwić wymianę narzędzi, standardów danych i wytycznych. Każde państwo członkowskie będzie decydować o tym, jakie narzędzia chciałoby udostępnić i w jakim zakresie.

Działanie 3: Komisja stworzy zestaw narzędzi informatycznych do końca 2026 r. i będzie promować jego stosowanie.

3. Sztuczna inteligencja w systemach wymiaru sprawiedliwości

Skuteczne wykorzystanie sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości ma się przyczynić do tego, aby UE stała się liderem rewolucji w dziedzinie sztucznej inteligencji, jak określono w planie działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji³². Strategia w sprawie zastosowania AI³³ koncentruje się na wykorzystaniu transformacyjnego potencjału sztucznej inteligencji, przyspieszeniu jej wdrożenia we wszystkich sektorach w celu poprawy konkurencyjności i wzrostu gospodarczego, a także zmniejszeniu obciążeń administracyjnych. Aby promować i przyspieszać wykorzystanie sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, w strategii w sprawie zastosowania AI oparto się na konkretnych działaniach w ramach strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030.

Sztuczna inteligencja ma ogromny potencjał w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i może prowadzić do znacznego przyrostu wydajności. Na przykład w Niemczech asystentka cyfrowa OLGA pomaga sędziom w obsłudze apelacji w postępowaniach w sprawach masowych³⁴ po

³⁰ [Portal Interoperacyjna Europa](#).

³¹ Rozporządzenie (UE) 2024/903 w sprawie ustanowienia środków na rzecz wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego na terytorium Unii (akt w sprawie Interoperacyjnej Europy).

³² [COM\(2025\) 165 final](#) – Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji, s. 1.

³³ COM(2025) 723 final – Strategia w sprawie zastosowania AI, s. 1 i 12.

³⁴ Przez „postępowania masowe” rozumie się wiele powództw sądowych wnoszonych przez indywidualnych powodów, ale dotyczących tej samej lub podobnej praktyki. Narzędzia informatyczne mogą mieć również

aferze Dieselgate³⁵. OLGA analizuje wyroki wydane w pierwszej instancji i wyodrębnia określone parametry, takie jak typ pojazdu i silnika, norma dotycząca wydechu i powody wycofania z rynku. Na podstawie tych parametrów narzędzie automatycznie grupuje podobne sprawy i wypełnia indywidualne szablony opracowane przez sędziów. Korzystanie z asystentki OLGA umożliwia inteligentne planowanie spraw z udziałem na przykład tych samych przedstawicieli powoda, dzięki czemu dni posiedzeń sądów mogą być organizowane bardzo efektywnie³⁶. Ponadto narzędzie to zdjęło z sędziów obowiązek wykonywania wysoce powtarzalnych zadań, umożliwiając im skoncentrowanie się na zasadniczej części ich pracy. Co najważniejsze, system nie ingeruje jednak w proces decyzyjny, ponieważ sędziowie zawsze podejmują decyzje w każdej sprawie po sprawdzeniu faktów. Według raportu Ministerstwa Sprawiedliwości i Migracji Badenii-Wirtembergii³⁷ korzystanie z asystentki OLGA ułatwiło i znacznie skróciło rozpatrywanie spraw. Bez asystentki OLGA rozpatrywanie spraw przy obecnej liczebności kadr zajęłoby wiele lat. Jak stwierdził sędzia odpowiedzialny za projekt OLGA w Wyższym Sądzie Krajowym w Stuttgarcie: „ręczna obsługa postępowań masowych należy dziś do przeszłości”³⁸.

Wykorzystanie sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości wiąże się jednak również z zagrożeniami dla praw podstawowych i to ryzyko należy zminimalizować. Narzędzia oparte na sztucznej inteligencji powinny jedynie wspierać sędziów w podejmowaniu decyzji, ale nigdy nie powinny ich zastępować³⁹. W akcie w sprawie sztucznej inteligencji⁴⁰ niektóre zastosowania sztucznej inteligencji zaklasyfikowano jako zastosowania wysokiego ryzyka. Co do zasady systemy AI przeznaczone do wykorzystania przez organ wymiaru sprawiedliwości w celu wspomaganie tego organu w badaniu i interpretacji stanu faktycznego i przepisów prawa oraz w stosowaniu prawa do konkretnego stanu faktycznego uznaje się za systemy wysokiego ryzyka. W związku z tym zastosowanie mają rygorystyczne wymogi. Systemów AI przeznaczonych do zadań administracyjnych, które nie mają wpływu na faktyczne podejmowanie decyzji w indywidualnych przypadkach – czyli zadań takich jak pseudonimizacja orzeczeń sądowych, dokumentów lub danych – nie uznaje się za systemy wysokiego ryzyka. Systemy takie podlegają jednak wymogom dotyczącym przejrzystości.

Aby wspierać bezpieczne wdrażanie sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości, Rada zwróciła się do Komisji o zbadanie potencjału AI w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i wspieranie państw członkowskich we wdrażaniu aktu w sprawie AI⁴¹. Komisja zamierza zdecydowanie wspierać państwa członkowskie w procesie wdrażania sztucznej inteligencji. Pierwszym krokiem było przyjęcie wytycznych w sprawie zakazanych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji w lutym 2025 r.⁴² Kolejnym krokiem będzie finalizacja ogólnych wytycznych dotyczących systemów AI wysokiego ryzyka na podstawie

---

zastosowanie w innych postępowaniach sądowych dotyczących szkód zbiorowych, takich jak powództwa przedstawicielskie na podstawie [dyrektywy \(UE\) 2020/1828 w sprawie powództw przedstawicielskich](#).

³⁵ „Dieselgate” to nazwa ujawnionego w 2015 r. skandalu dotyczącego samochodów sprzedawanych ze specjalnym oprogramowaniem silników Diesla, które wykrywało, że samochód jest badany, i odpowiednio zmieniał jego wyniki, by poprawić wyniki badania. Było to przyczyną tysięcy pozwów i apelacji.

³⁶ Spoenle, J., [OLGA – der KI-Assistent für Dieselverfahren](#).

³⁷ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁸ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁹ Motyw 61 [aktu w sprawie sztucznej inteligencji](#).

⁴⁰ [Rozporządzenie \(UE\) 2024/1689](#) w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji).

⁴¹ Konkluzje Rady z grudnia 2024 r. w sprawie wykorzystywania sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości ([16593/24](#)), pkt 21.

⁴² [C\(2025\)5052 final](#) – Wytyczne Komisji w sprawie zakazanych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji określonych w rozporządzeniu (UE) 2024/1689 (akt w sprawie sztucznej inteligencji).

aktu w sprawie sztucznej inteligencji, które mają zostać opublikowane w lutym 2026 r. Wykorzystanie w systemach wymiaru sprawiedliwości narzędzi wysokiego ryzyka opartych na sztucznej inteligencji ma kluczowe znaczenie dla tych wytycznych i pomoże w ich kształtowaniu. CyfrowaSprawiedliwość@2030 proponuje również sprawdzenie, czy państwa członkowskie potrzebują dodatkowego wsparcia, aby skutecznie wykorzystywać narzędzia oparte na sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości, a także czy uzasadnione jest skoordynowane podejście na szczeblu UE.

Państwa członkowskie chcą wykorzystywać systemy AI w wymiarze sprawiedliwości w celu poprawy efektywności i zmniejszenia zaległości⁴³. Kilka środków wspierających wykorzystanie sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości przedstawiono w strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030. Planowany zestaw narzędzi informatycznych ma na celu ułatwienie i przyspieszenie wdrażania narzędzi opartych na sztucznej inteligencji (działanie 3). Dostępne jest finansowanie unijne na projekty związane ze stosowaniem sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości (działania 11 i 12), a postępy w wykorzystaniu sztucznej inteligencji będą monitorowane poprzez przegląd stosowanych narzędzi informatycznych (działanie 1). Komisja planuje dalej wspierać organy krajowe, prowadząc z nimi dialog i pomagając im w podejmowaniu decyzji dotyczących tego, czy i w jakim celu organy te powinny korzystać z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, a także w jaki sposób mają z takich narzędzi korzystać, aby zwiększyć efektywności zgodnie z planem – w tym potencjalnie wydając specjalne wytyczne⁴⁴.

Na szczeblu UE agencje i organy wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych rozważają wykorzystanie sztucznej inteligencji w swojej pracy operacyjnej i mogą testować nowe narzędzia oparte na sztucznej inteligencji. Komisja będzie obserwować rozwój sytuacji w tym obszarze.

Działanie 4: Komisja bardziej szczegółowo zajmie się wykorzystaniem systemów AI wysokiego ryzyka w wymiarze sprawiedliwości, w szczególności poprzez określenie odpowiednich wytycznych na mocy aktu w sprawie sztucznej inteligencji do lutego 2026 r., przy udziale środowiska wymiaru sprawiedliwości.

Działanie 5: Komisja wraz z państwami członkowskimi oraz innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami określi obszary, w których UE może zapewnić wsparcie w zakresie upowszechniania sztucznej inteligencji w wymiarze sprawiedliwości, potencjalnie wydając specjalne wytyczne dotyczące tego, czy, w jakim celu i w jaki sposób mogłyby one korzystać z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji.

4. Europejska przestrzeń danych prawnych

Osoby fizyczne i specjaliści w wielu dziedzinach mają bogate zasoby informacji w zasięgu ręki. Nie dotyczy to jednak dokumentów i danych prawnych, które często nie są dostępne w internecie, co oznacza, że dostępność i przejrzystość w tej dziedzinie jest mniejsza. Obecnie dostęp do danych prawnych online można uzyskać na różne sposoby, przy wsparciu i za

⁴³ Na podstawie dyskusji przeprowadzonych podczas posiedzenia ekspertów pt. „Nowe wyzwania związane z rozwojem AI oraz e-komunikacją w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości”, które odbyło się w Warszawie w dniach 19–20 maja 2025 r. w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

⁴⁴ Konkluzje Komisji Europejskiej i polskiej prezydencji z oficjalnego protokołu posiedzenia ekspertów pt. „Nowe wyzwania związane z rozwojem AI oraz e-komunikacją w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości”, które odbyło się w Warszawie w dniach 19–20 maja 2025 r. w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, s. 39.

pośrednictwem Unii Europejskiej. Europejska przestrzeń danych prawnych ma na celu zebranie wszystkich tych danych w jednym miejscu:

- EUR-Lex – dostęp do przepisów UE w 24 autentycznych wersjach językowych, do orzecznictwa UE, krajowych środków transpozycji, a także wybranych orzeczeń krajowych, z funkcjami wyszukiwania i analizy;
- N-Lex – dostęp do baz danych prawa krajowego państw członkowskich;
- portal „e-Sprawiedliwość” – informacje na temat systemów wymiaru sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w UE, a także dostęp do orzecznictwa unijnego i krajowego;
- ponadto kilka państw członkowskich ma własne platformy.

Łatwy dostęp do aktualnie obowiązującego ustawodawstwa i orzecznictwa nie tylko na szczeblu UE, ale również we wszystkich państwach członkowskich, przynosi wiele korzyści. Wyobraźmy sobie polskiego sędziego, który musi stosować prawo włoskie przy rozstrzygnięciu sporu między spółką polską a włoską. Umowa między tymi dwiema spółkami zawiera klauzulę wyboru prawa (prawa właściwego), zgodnie z którą zastosowanie ma prawo włoskie⁴⁵. Z uwagi na fakt, że polskie przedsiębiorstwo wniosło sprawę do polskiego sądu⁴⁶, polski sędzia musi rozstrzygnąć spór na podstawie prawa włoskiego i będzie potrzebował dostępu do wszystkich odnośnych włoskich przepisów i orzecznictwa. W sprawach transgranicznych przedstawiciele zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości mają tym większe trudności ze znalezieniem, zrozumieniem, interpretacją i stosowaniem prawa obcego w toczącej się sprawie, jeżeli przepisy te nie są dostępne w internecie⁴⁷. Może to prowadzić do znacznych opóźnień, co z kolei może mieć negatywny wpływ na wymierzanie sprawiedliwości oraz osłabiać wzrost gospodarczy i konkurencyjność. Dostatecznie trudnym zadaniem dla przedstawicieli zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości jest samo stosowanie zagranicznych przepisów, w zakresie których nie zostali przeszkoleni, a dodatkowo nakładają się na to trudności związane z poszukiwaniem niezbędnych dokumentów.

Większa przejrzystość nie tylko pomaga przedstawicielom zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości w sprawach transgranicznych, ale także zwiększa zaufanie publiczne do systemu wymiaru sprawiedliwości. Dostęp do informacji na temat prawa, orzecznictwa i wykładni sądowej przepisów prawnych jest ważny dla korzystania z prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości⁴⁸.

Dlatego też w oparciu o europejską strategię w zakresie danych z 2020 r.⁴⁹ ustanowiono europejską przestrzeń danych prawnych, aby wykorzystać potencjał danych do osiągnięcia szerszych korzyści dla gospodarki i społeczeństwa UE. Celem jest udostępnienie w całej UE danych dotyczących prawodawstwa i orzecznictwa, które będą łatwo dostępne i wyszukiwalne oraz będą się nadawały do ponownego wykorzystania. Europejska przestrzeń danych prawnych stanowi nie tylko źródło danych wspomagające pracę przedstawicieli zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości. Będzie ona również stopniowo zapewniać dostęp do danych sądowych odpowiednich do trenowania systemów AI, wspierając tym samym

---

⁴⁵ Zgodnie z art. 3 [rozporządzenia \(WE\) nr 593/2008](#) w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I).

⁴⁶ Jurysdykcja sądu polskiego zostałaby ustalona zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. a) [rozporządzenia \(UE\) nr 1215/2012](#) (rozporządzenie Bruksela I bis).

⁴⁷ Jeżeli nie uda się odnaleźć informacji, sędzia będzie zmuszony złożyć oficjalny wniosek o udzielenie informacji na podstawie art. 4 [Konwencji europejskiej o informacji o prawie obcym](#) (1968 r., CETS 062), co zajmuje znacznie więcej czasu niż gdyby przepisy i orzecznictwo były dostępne w internecie.

⁴⁸ Wytyczne Europejskiej Komisji na rzecz Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ) dotyczące publikacji orzeczeń sądowych w internecie ([CEPEJ \(2024\)9](#)), 18 listopada 2024 r., s. 4.

⁴⁹ Europejska strategia w zakresie danych ([COM\(2020\) 66](#)), sekcja 5 pkt D.

przedsiębiorstwa z sektora technologii informatycznych w usługach prawniczych w opracowywaniu innowacyjnych narzędzi opartych na sztucznej inteligencji dostosowanych do dziedziny wymiaru sprawiedliwości. Jednym z kluczowych czynników zapewniających prawidłowe działanie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji jest jakość danych treningowych. W tym właśnie obszarze europejska przestrzeń danych prawnych może wesprzeć innowacje, tj. poprzez otwarcie dostępu do dużej ilości istotnych danych prawnych wysokiej jakości, które można pobrać z internetu. Centralnym elementem pracy w tym kierunku są starannie dobrane dane dotyczące dokumentów prawnych UE dostępnych w portalu EUR-Lex.

Wspólne normy mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania europejskiej przestrzeni danych prawnych i zapewnienia interoperacyjności danych prawnych i sądowych, w szczególności europejskiego identyfikatora prawodawstwa (ELI)⁵⁰ i europejskiej sygnatury orzecznictwa (ECLI)⁵¹. Zapewnienie dostępu do prawodawstwa i orzecznictwa wymaga, aby wszystkie istotne dokumenty były prawidłowo oznaczone, nadawały się do odczytu maszynowego i mogły być wyszukiwane w internecie. Kluczowe znaczenie ma zatem zapewnienie jak najszybszego przyjęcia ELI i ECLI przez wszystkie państwa członkowskie⁵². Standard ELI jest obecnie stosowany przez 19 państw członkowskich, przy czym siedem państw przyjęło ELI od 2024 r. ECLI wdrożono częściowo w 21 państwach członkowskich, ale w większości przypadków stosuje je tylko ograniczona liczba sądów. 17 państw członkowskich, które przyjęły standard ECLI, jest podłączonych do wyszukiwarki ECLI w europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”.

Podczas gdy trwają prace nad bazą danych N-Lex i portalem „e-Sprawiedliwość” oraz nad powiązanymi z nimi wyszukiwarkami przepisów prawnych i orzecznictwa, działania w ramach strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030 powinny ostatecznie doprowadzić do uzyskania łatwo dostępnych i wyszukiwalnych oraz nadających się do ponownego wykorzystania danych sądowych, z których mogą skorzystać wszyscy przedstawiciele zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości, osoby fizyczne oraz przedsiębiorstwa z sektora technologii informatycznych w usługach prawniczych. Komisja z zaangażowaniem działa na rzecz pełnego wdrożenia ELI i ECLI, wspierając państwa członkowskie na różne sposoby. Do wdrożenia ELI i ECLI wykorzystane mogłyby zostać finansowanie unijne w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego oraz dalsza pomoc techniczna w ramach przyszłych WRF.

W strategii na rzecz europejskiej unii danych⁵³ Komisja zapowiedziała, że zaproponuje rozszerzenie w 2026 r. wykazu zbiorów danych o wysokiej wartości⁵⁴, tak aby obejmował on również dane prawne, co zapewni ich lepszą jakość i dostępność. Zbiory danych o wysokiej wartości muszą być udostępniane bezpłatnie w formatach nadających się do odczytu maszynowego i za pośrednictwem znormalizowanego interfejsu programowania aplikacji. W stosownych przypadkach zbiory danych o wysokiej wartości powinny być dostępne do zbiorowego pobierania. Rozszerzenie wykazu zbiorów danych o wysokiej wartości zapewni dostępność większej ilości danych dla MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i twórców rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji dzięki obniżeniu barier w dostępie do danych.

---

⁵⁰ „Czym jest [ELI](#)”?

⁵¹ „Czym jest [ECLI](#)”?

⁵² Już w komunikacie Komisji z 2020 r. ([COM\(2020\) 710 final](#)) – „Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej. Wachlarz możliwości” podkreślono znaczenie dostępności danych sądowych (sekcja 3.4).

⁵³ COM(2025) 835 – Komunikat Komisji w sprawie strategii na rzecz europejskiej unii danych dotyczącej uwalniania danych dla sztucznej inteligencji, s. 10.

⁵⁴ Art. 13 i 14 dyrektywy w sprawie otwartych danych ([dyrektywa \(UE\) 2019/1024](#) w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (przekształcenie)).

Działanie 6: Komisja i Urząd Publikacji UE będą wspierać pełne upowszechnienie ELI i ECLI. W przypadku ECLI należy zapewnić, aby do 2030 r. całe orzecznictwo we wszystkich państwach członkowskich miało przypisane sygnatury ECLI i było łatwo dostępne w wyszukiwarce ECLI w europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”. Pierwszym krokiem będzie przypisywanie sygnatur ECLI do wszystkich nowych orzeczeń sądowych we wszystkich sądach. Drugim będzie połączenie całego istniejącego orzecznictwa. W przypadku ELI należy zapewnić, aby do 2030 r. każdy pojedynczy akt prawny w każdym państwie członkowskim miał przypisany identyfikator ELI, który umożliwi łatwe wyszukanie aktu w wyszukiwarce ELI.

Działanie 7: Komisja i Urząd Publikacji UE będą wspierać rozwój aplikacji opartych na technologiach informatycznych w usługach prawniczych, w tym narzędzi opartych na sztucznej inteligencji na potrzeby wymiaru sprawiedliwości, poprzez poprawę dostępności i możliwości ponownego wykorzystywania danych prawnych i sądowych (w tym orzecznictwa i prawodawstwa),

5. Wideokonferencje

Pandemia COVID-19 zmusiła dużą część siły roboczej (w tym w sądownictwie) do dostosowania się do nowej sytuacji: korzystanie z wideokonferencji stało się w wielu przypadkach realnym rozwiązaniem zapewniającym ciągłość wymiaru sprawiedliwości. Mimo że do 2020 r. kwestia wideokonferencji została już uregulowana i korzystano z nich w niektórych przypadkach unijnej współpracy transgranicznej w sprawach cywilnych i karnych⁵⁵, brakowało podstawy prawnej dla wielu innych postępowań transgranicznych. Rozporządzenie w sprawie cyfryzacji częściowo wypełniło tę lukę, a obecnie stanowi podstawę prawną do przeprowadzania przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji na potrzeby transgranicznych postępowań sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, a także na potrzeby procedur współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych.

Zgodnie z prawem UE można przesłuchiwać świadków, biegłych, podejrzanych i oskarżonych, a także ofiary przestępstw za pośrednictwem wideokonferencji w celu zebrania dowodów, jeżeli takie osoby przebywają w innym państwie członkowskim⁵⁶. W odniesieniu do ofiar przestępstw Komisja proponuje również dodanie przepisu dotyczącego korzystania z wideokonferencji do dyrektywy o prawach ofiar w celu ułatwienia ofiarom przestępstw zamieszkałym za granicą zdalnego udziału w postępowaniu karnym. Wniosek w tej sprawie jest nadal przedmiotem negocjacji. Obecnie nie ma ogólnounijnych przepisów regulujących zdalny udział podejrzanego lub oskarżonego w rozprawie sądowej w postępowaniu karnym z innego państwa członkowskiego do celów innych niż gromadzenie dowodów. Sytuacja ta często prowadzi do znacznych kosztów podróży podejrzanego lub oskarżonego i może stwarzać praktyczne wyzwania, w szczególności dla osób wymagających szczególnego traktowania. Może to również skutkować prowadzeniem rozpraw pod nieobecność podejrzanego lub oskarżonego lub wymagać zastosowania bardzo zdecydowanych środków

⁵⁵ W szczególności [dyrektywa 2014/41/UE](#) w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, art. 10 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi UE ([42000A0712\(01\)](#)), [dyrektywa 2012/29/UE](#) w sprawie praw ofiar przestępstw oraz [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 1206/2001](#) w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych.

⁵⁶ Zgodnie z [dyrektywą 2014/41/UE](#) z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, Konwencją UE o pomocy prawnej w sprawach karnych ([42000A0712\(01\)](#)) oraz [dyrektywą 2012/29/UE](#) w sprawie praw ofiar przestępstw.

przymusu, takich jak europejski nakaz aresztowania, w celu zapewnienia obecności podejrzanego lub oskarżonego na rozprawie.

Kwestie te zostały uwzględnione w najnowszej ocenie wdrożenia europejskiego nakazu dochodzeniowego⁵⁷, w której zwrócono się do Komisji o znalezienie rozwiązania na szczeblu UE umożliwiającego udział oskarżonych z innego państwa członkowskiego w rozprawie za pośrednictwem wideokonferencji. Komisja zamierza wyeliminować tę lukę, aby umożliwić zdalny udział podejrzanego lub oskarżonego z innego państwa członkowskiego w rozprawach sądowych w sprawach karnych za pośrednictwem wideokonferencji. Jeżeli chodzi o ofiary przestępstw, Komisja oceni, w jaki sposób należy również zająć się kwestią zdalnego uczestnictwa, biorąc pod uwagę wynik negocjacji w sprawie przeglądu dyrektywy o prawach ofiar.

Aby zapewnić sprawny przebieg zdalnych przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji, należy się zająć rozwiązaniem pewnych problemów praktycznych. Na przykład państwa członkowskie często korzystają z różnych platform wideokonferencyjnych, co samo w sobie nie jest problemem, ale może stać się przeszkodą w przeprowadzaniu zdalnego transgranicznego przesłuchania, ponieważ różne rozwiązania w zakresie oprogramowania i sprzętu nie zawsze są interoperacyjne. Jest to ważne, gdy organizuje się wideokonferencję między dwoma organami sądowymi w różnych państwach członkowskich, na przykład w celu przeprowadzania dowodów w sprawach cywilnych⁵⁸ i podczas przesłuchań w sprawach karnych.

Chociaż dostępne są już rozwiązania problemu interoperacyjności – takie jak dodatki, wtyczki i aplikacje zewnętrzne – to jednak często powodują one niestabilność połączenia oraz budzą obawy dotyczące ochrony danych i prywatności. Obecnie nie ma ogólnounijnego rozwiązania w zakresie wideokonferencji, które byłoby wykorzystywane na potrzeby transgranicznych postępowań sądowych. Każde państwo członkowskie wykorzystuje gotowe produkty albo narzędzia opracowane we własnym zakresie. Może to wystarczyć na potrzeby rozpraw krajowych, ale w przypadku przesłuchań transgranicznych brak interoperacyjności utrudnia lub wręcz uniemożliwia prowadzenie rozpraw zdalnych. W związku z tym konieczne byłoby znalezienie rozwiązania problemów związanych z interoperacyjnością. W związku z tym Komisja przeanalizuje różne możliwości pokonania barier dla interoperacyjności⁵⁹.

Ponadto Komisja będzie wspierać państwa członkowskie, zapewniając zestaw dobrowolnych wspólnych wymogów technicznych dotyczących wideokonferencji. Wymogi te obejmą na przykład sposób przeprowadzania wideokonferencji i dalszego rozwijania już używanego oprogramowania do wideokonferencji. Wymogi te zostałyby dostosowane do wykorzystania w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i stanowiłyby solidną podstawę do zapewnienia dobrej jakości dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym na potrzeby bezpiecznej i poufnej wideokonferencji w trakcie postępowania sądowego. Państwa członkowskie mogłyby stosować te wymogi na przykład przy przeprowadzaniu procedur udzielania zamówień lub przy dalszym rozwoju i zaoszczędzić na kosztach związanych z opracowaniem własnych

---

⁵⁷ Sprawozdanie końcowe w sprawie dziesiątej rundy wzajemnych ocen dotyczących wdrożenia europejskiego nakazu dochodzeniowego (END), 15834/1/24, Bruksela, 10 grudnia 2024 r.

⁵⁸ Na podstawie [rozporządzenia \(UE\) 2020/1783](#) w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (przeprowadzanie dowodów) (wersja przekształcona).

⁵⁹ Decyzje strategiczne dotyczące rozwoju i pozyskiwania technologii informacyjnych będą podlegały uprzedniemu zatwierdzeniu przez Radę ds. Technologii Informacyjnej i Cyberbezpieczeństwa Komisji Europejskiej.

wymogów. Te dobrowolne wymogi techniczne mają na celu ułatwienie interoperacyjności. Będą one dostępne za pośrednictwem portalu Interoperacyjna Europa.

Działanie 8: Do końca 2027 r. Komisja przedstawi rekomendację dobrowolnych, wspólnych ogólnounijnych wymogów technicznych dotyczących wideokonferencji.

Działanie 9: W ramach przeglądu dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego Komisja będzie dążyć do umożliwienia zdalnego udziału podejrzanych lub oskarżonych z innego państwa członkowskiego w rozprawach sądowych w sprawach karnych za pośrednictwem wideokonferencji, z uwzględnieniem niezbędnych gwarancji proceduralnych. Komisja oceni również potrzebę wprowadzenia przepisów ułatwiających zdalny udział ofiar przestępstw, a także niezbędnych zabezpieczeń, z uwzględnieniem wyników negocjacji w sprawie przeglądu dyrektywy o prawach ofiar.

Działanie 10: Do końca 2027 r. Komisja zbada wykonalność i oceni koszty i korzyści różnych wariantów rozwiązania problemów związanych z interoperacyjnością w odniesieniu do wideokonferencji transgranicznych w postępowaniach sądowych.

6. Finansowanie

Cyfryzacja krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości jest inwestycją mającą na celu zapewnienie większej efektywności wymiaru sprawiedliwości. Inwestycje te będą stopniowo amortyzować, a ostatecznie przełożą się na oszczędności w zasobach. Na przykład wprowadzenie wideokonferencji w salach sądowych w Czechach okazało się sukcesem. W 2024 r. przeprowadzono około 12 300 przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji. Wyposażenie sal sądowych w sprzęt i powiązane oprogramowanie kosztowało około 8 mln EUR i odbyło się przy wsparciu ze środków UE w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności⁶⁰. Wideokonferencje pozwalają obecnie czeskim organom sądowym zaoszczędzić ponad 2,2 mln EUR rocznie na kosztach transportu i zapewnienia bezpieczeństwa oraz zwracanych świadkom kosztach stawiennictwa i podróży – i oszczędności te się utrzymają⁶¹.

Inwestycje w cyfryzację przyczynią się również do zwiększenia wydajności. Ostatecznie takie inwestycje mają na celu zwiększenie efektywności krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości, które będzie miało pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy. Niektóre elementy strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030, np. zachęcanie do wykorzystywania tych samych narzędzi informatycznych, przyniosą oszczędności w budżetach krajowych, a jednocześnie poprawią interoperacyjność między krajowymi systemami wymiaru sprawiedliwości.

W świetle tych rozważań Rada zwróciła się do Komisji o promowanie odpowiedniego finansowania rozwoju i wykorzystania sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości⁶². W opracowanej przez Radę strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości na lata 2024–2028⁶³ podkreślono, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość występowania

⁶⁰ Rozporządzenie (UE) 2021/241 ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

⁶¹ Wystąpienie Přemysla Sezemský'ego, dyrektora Departamentu e-sprawiedliwości w Ministerstwie Sprawiedliwości Republiki Czeskiej, zgodnie z oficjalnym protokołem posiedzenia ekspertów pt. „Nowe wyzwania związane z rozwojem AI oraz e-komunikacją w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości”, które odbyło się w Warszawie w dniach 19–20 maja 2025 r. w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, s. 15–16.

⁶² Konkluzje Rady z grudnia 2024 r. w sprawie wykorzystywania sztucznej inteligencji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości (16593/24), pkt 22.

⁶³ Strategia Rady w dziedzinie e-sprawiedliwości na lata 2024–2028 (C/2025/437), pkt 24.

o finansowanie za pośrednictwem rozmaitych instrumentów finansowych uwzględnionych w WRF. W związku z tym należy ułatwić dostęp do finansowania na szczeblu UE.

UE wspiera już państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz zwiększenia efektywności ich systemów sądowych za pomocą kilku instrumentów finansowania, które służą różnym celom:

- Program „Sprawiedliwość” wspiera rozwój transgranicznych projektów cyfryzacji, ale dysponuje ograniczonym budżetem. Obecnie szczególny nacisk kładzie się na pomoc państwom członkowskim we wdrażaniu rozporządzenia w sprawie cyfryzacji⁶⁴;
- Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności wspiera reformy i inwestycje podejmowane przez państwa członkowskie w celu uczynienia ich gospodarek i społeczeństw bardziej zrównoważonymi, odpornymi i lepiej przygotowanymi na wyzwania i możliwości związane z zieloną i cyfrową transformacją. Kilka środków zawartych w planach odbudowy i zwiększania odporności ma na celu przyspieszenie cyfryzacji systemów wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich. Około połowa państw członkowskich⁶⁵ uwzględniła takie reformy i inwestycje w swoich planach odbudowy i zwiększania odporności. Projekty obejmują na przykład wideokonferencje, wprowadzenie cyfrowych nagrań audio z postępowań, poprawę zarządzania sprawami oraz cyfryzację postępowań cywilnych i karnych;
- program „Cyfrowa Europa” wspiera prace Komisji nad cyfryzacją unijnej transgranicznej współpracy sądowej, w szczególności w kontekście rozporządzenia w sprawie cyfryzacji. Wspiera on również wdrażanie ELI w państwach członkowskich. Jest wykorzystywany do oferowania konsultacji eksperckich i warsztatów, a także do wspierania państw członkowskich w dostosowywaniu się do wymogów wyszukiwania według identyfikatorów ELI w N-Lex;
- Instrument Wsparcia Technicznego wspiera państwa członkowskie, zapewniając dostosowaną do potrzeb specjalistyczną wiedzę techniczną. Można wykorzystać ten instrument do wspierania projektów związanych z cyfryzacją krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości, takich jak publikacja orzecznictwa, dalsze upowszechnianie ECLI, automatyczne przetwarzanie z wykorzystaniem sztucznej inteligencji i wideokonferencje. Jednym z istotnych ograniczeń jest jednak to, że instrument ten nie może służyć do finansowania rzeczywistych prac nad rozwojem technologii informatycznych ani zakupu oprogramowania i sprzętu komputerowego⁶⁶. Projekty realizowane w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego powinny zapewniać wyraźną unijną wartość dodaną, umożliwiając wykorzystanie wyników osiągniętych w innych państwach członkowskich.

Celem kolejnych WRF⁶⁷ jest uproszczenie i uelastycznienie budżetu UE. Umożliwiłoby to dostosowanie finansowania do zmieniających się priorytetów i nowych osiągnięć technologicznych. Komisja zaproponowała ambitny budżet oparty na strategiach politycznych

---

⁶⁴ Program prac w ramach programu „Sprawiedliwość” na lata 2023–2025, s. 23, a także przyszły program prac w ramach programu „Sprawiedliwość” na lata 2026–2027.

⁶⁵ BE, BG, CY, CZ, EL, ES, HR, HU, IT, MT, NL, PT, RO, SI, SK.

⁶⁶ Jak podkreślono w konkluzjach Komisji Europejskiej i polskiej prezydencji z oficjalnego protokołu posiedzenia ekspertów pt. „Nowe wyzwania związane z rozwojem AI oraz e-komunikacją w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości”, które odbyło się w Warszawie w dniach 19–20 maja 2025 r. w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, s. 39.

⁶⁷ [COM\(2025\) 570 final](#) – Komunikat Komisji „Dynamiczny budżet UE na miarę priorytetów przyszłości – Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034”, s. 2.

na lata 2028–2034. W obliczu niewystarczających i nierównych postępów w transformacji cyfrowej UE⁶⁸ budżet zapewniłby wsparcie dla cyfryzacji systemów wymiaru sprawiedliwości na szczeblu krajowym i unijnym w oparciu o dwa filary:

- i. Cyfrowe systemy wymiaru sprawiedliwości są bardziej wydajne i odporne, w związku z czym państwa członkowskie mogłyby wykorzystać swoje plany partnerstwa krajowego i regionalnego⁶⁹ do finansowania cyfryzacji krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości. Fundusze można byłoby również wykorzystać do osiągnięcia celów określonych w programie polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie”, którego celem jest udostępnienie wszystkich kluczowych usług publicznych w internecie do 2030 r.⁷⁰ W porównaniu z obecnymi instrumentami finansowania plany partnerstwa krajowego i regionalnego zmniejszyłyby obciążenie administracyjne krajowych i regionalnych organów sądowych⁷¹. Krajowe cele w zakresie cyfryzacji krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości mogłyby opierać się na gromadzeniu danych w ramach działania 1.
- ii. Wniosek dotyczący nowego programu „Sprawiedliwość” ma na celu przyczynienie się do rozwoju wydajnej, integracyjnej i odpornej europejskiej przestrzeni sprawiedliwości oraz wsparcie cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości na szczeblu UE⁷². Większe ukierunkowanie programu na cyfryzację, jeżeli chodzi o jego cele ogólne i szczegółowe⁷³, ma na celu zapewnienie bardziej strategicznego i spójnego podejścia do wszystkich kwestii i wyzwań związanych z cyfryzacją systemów wymiaru sprawiedliwości. We wniosku proponuje się znaczne zwiększenie budżetu. Proponowany program będzie nadal wspierał utrzymanie istniejących narzędzi lub platform informatycznych oraz tworzenie nowych narzędzi lub platform niezbędnych dla instrumentów współpracy sądowej⁷⁴, włącznie z zapewnieniem pomocy państwom członkowskim we wdrażaniu aktów wykonawczych do rozporządzenia w sprawie cyfryzacji.

Działanie 11: Komisja proponuje dalsze finansowanie projektów i działań na szczeblu UE i państw członkowskich w ramach kolejnych WRF za pośrednictwem proponowanego programu „Sprawiedliwość”.

⁶⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na okres 2028–2034, motyw 7.

⁶⁹ [COM\(2025\) 565 final](#) – Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na okres 2028–2034, motyw 20 oraz art. 3 ust. 1 lit. e) pkt (ii) i (iii).

⁷⁰ [COM\(2025\) 565 final](#) – Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na okres 2028–2034, art. 3 ust. 1 lit. a) pkt (iv).

⁷¹ [COM\(2025\) 570 final](#) – Komunikat Komisji „Dynamiczny budżet UE na miarę priorytetów przyszłości – Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034”, s. 24.

⁷² [COM\(2025\) 570 final](#) – Komunikat Komisji „Dynamiczny budżet UE na miarę priorytetów przyszłości – Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034”, s. 18.

⁷³ [COM\(2025\) 463 final](#) – Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego program „Sprawiedliwość” na lata 2028–2034, Uzasadnienie, s. 10, motywy 2 i 18, art. 3.

⁷⁴ [COM\(2025\) 463 final](#) – Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego program „Sprawiedliwość” na lata 2028–2034, Uzasadnienie, motyw 10.

Działanie 12: Komisja zamierza wspierać cyfryzację krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w kolejnych WRF za pośrednictwem proponowanych planów partnerstwa krajowego i regionalnego.

7. Dalsza cyfryzacja postępowań transgranicznych w sprawach cywilnych i handlowych

Nawet po pełnym wdrożeniu rozporządzenia w sprawie cyfryzacji nadal nie będzie możliwe prowadzenie transgranicznych postępowań sądowych, np. sprawy sądowej od początku do końca, w całości za pomocą środków cyfrowych. W rozporządzeniu w sprawie cyfryzacji nie przewidziano cyfryzacji komunikacji na wszystkich etapach procedury we wszystkich transgranicznych postępowaniach sądowych i na potrzeby wszczynania wszystkich rodzajów postępowań sądowych. Na przykład w przypadku ustalenia jurysdykcji krajowej sądu⁷⁵ strony postępowania mogą w niektórych przypadkach komunikować się z tym sądem drogą elektroniczną⁷⁶, ale nie będą mogły wystąpić o przeprowadzenie rozprawy zdalnej ani przedstawić dowodów na piśmie za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu. Ponadto przedsiębiorstwo nie będzie miało możliwości odzyskania spornego długu od innego przedsiębiorstwa w sądzie drogą cyfrową, jeżeli wartość roszczenia będzie przekraczała 5 000 EUR, ponieważ europejski elektroniczny punkt dostępu nie może być wykorzystywany do tego celu, a istniejące krajowe systemy informatyczne mogą nie zapewniać dostępu osobom niebędącym rezydentami.

Udostępnienie osobom fizycznym i przedsiębiorstwom narzędzi cyfrowych służących do wnoszenia roszczeń lub monitorowania i obsługi postępowań sądowych do czasu wydania wyroku zwiększyłoby efektywność wymiaru sprawiedliwości. Pozwoliłoby to również przedsiębiorstwom i osobom fizycznym zaoszczędzić czas i pieniądze w transgranicznych postępowaniach sądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

Narzędziem pełnej cyfryzacji transgranicznych postępowań sądowych mogłoby być rozszerzenie europejskiego elektronicznego punktu dostępu na wszystkie sprawy cywilne i handlowe mające skutki transgraniczne. Europejski elektroniczny punkt dostępu będzie działał od 2028 r. i mógłby zostać przekształcony w pojedynczy punkt dostępu, w którym osoby fizyczne i przedsiębiorstwa mogłyby wszczynać transgraniczne postępowania cywilne i uczestniczyć w nich. Prace Komisji nad kompleksową oceną rozporządzenia w sprawie cyfryzacji⁷⁷ będą okazją do oceny funkcjonowania europejskiego elektronicznego punktu dostępu oraz postępów poczynionych na polu cyfryzacji systemów wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich, a także do zidentyfikowania ewentualnych luk i niedociągnięć.

W najbliższych latach, w ramach przygotowań do oceny, Komisja zamierza przeprowadzić badanie analizujące skutki dalszej cyfryzacji postępowań transgranicznych w sprawach cywilnych i handlowych. Analiza ta mogłaby zostać wykorzystana na potrzeby zarówno oceny, jak i wspólnej refleksji nad przyszłością postępowań sądowych w sprawach cywilnych i handlowych wraz z państwami członkowskimi, Parlamentem Europejskim i zainteresowanymi stronami reprezentującymi wymiar sprawiedliwości.

⁷⁵ Zgodnie z [rozporządzeniem \(UE\) nr 1215/2012](#) w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona).

⁷⁶ Na przykład w przypadku postępowań dotyczących uznania, stwierdzenia wykonalności lub odmowy uznania lub wniosków o wydanie zaświadczeń składanych drogą elektroniczną zgodnie z [rozporządzeniem \(UE\) nr 1215/2012](#).

⁷⁷ Jej publikację zaplanowano na 2033 r.

Portfel tożsamości cyfrowej utworzony na podstawie europejskich ram tożsamości cyfrowej⁷⁸ powinien ułatwiać dostęp do postępowań sądowych za pośrednictwem internetu. Zapewni on każdemu obywatelowi lub rezydentowi UE tożsamość elektroniczną umożliwiającą bezpieczne potwierdzenie swojej tożsamości i podpisywanie dokumentów elektronicznych przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Ponadto europejskie portfele tożsamości cyfrowej powinny być wykorzystywane do wymiany dokumentów elektronicznych. W oparciu o europejskie ramy tożsamości cyfrowej te europejskie portfele biznesowe stworzą tożsamość cyfrową dla podmiotów gospodarczych i organów publicznych, która umożliwi ich identyfikację i uwierzytelnianie, przyjmowanie i przechowywanie oficjalnych powiadomień oraz udostępnianie zweryfikowanych danych uwierzytelniających.

Działanie 13: Do końca 2028 r. Komisja przeanalizuje skutki ewentualnej dalszej cyfryzacji postępowań transgranicznych w sprawach cywilnych i handlowych wykraczającej poza zakres rozporządzenia w sprawie cyfryzacji.

Działanie 14: Komisja rozwinie europejski elektroniczny punkt dostępu, tak aby można go było później rozszerzyć na wszystkie sprawy z zakresu prawa cywilnego i handlowego mające skutki transgraniczne.

8. Wnioski

Działania w ramach strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030 mają na celu stworzenie warunków do wzmocnienia cyfrowego wymiaru sprawiedliwości w UE do 2030 r. Ważne jest również, by wybiegać myślami poza 2030 r., ponieważ celem kolejnych WRF jest wytyczenie trajektorii możliwości finansowania niezbędnych do cyfryzacji krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości. W perspektywie średnio- i długoterminowej działania i fundusze powinny wspierać państwa członkowskie, zapewniając im narzędzia i infrastrukturę do cyfryzacji ich krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości, a tym samym umożliwiając im czerpanie korzyści z większej efektywności systemów wymiaru sprawiedliwości, w tym korzyści ze stymulowania wzrostu gospodarczego.

Działania te będą prowadzone w ramach ciągłego dialogu i niezbędnej współpracy z państwami członkowskimi oraz, w razie potrzeby, z innymi zainteresowanymi stronami na odpowiednich forach. Współpraca ta będzie miała kluczowe znaczenie. Strategia CyfrowaSprawiedliwość@2030 koncentruje się prawie wyłącznie na działaniach o charakterze nieustawodawczym, które mogą być skuteczne tylko wtedy, gdy prowadzona jest stała współpraca między państwami członkowskimi a Komisją. Jej powodzenie zależy od dobrowolnego, aktywnego i ciągłego uczestnictwa państw członkowskich.

Dzięki szeroko zakrojonej cyfryzacji miejsce zamieszkania użytkowników nie będzie już miało znaczenia, ponieważ wszystkie państwa członkowskie będą dysponowały cyfrowym systemem wymiaru sprawiedliwości, a dostęp do wymiaru sprawiedliwości za pośrednictwem narzędzi cyfrowych będzie powszechny. Każde państwo członkowskie powinno dążyć do stworzenia jednego punktu kontaktowego łączącego wszystkie sądy. Powinno to umożliwić każdej osobie kontaktowanie się z sądami, udział w rozprawach oraz wszczynanie postępowań sądowych i wykonywanie związanych z nimi czynności w dowolnym miejscu i czasie, co zmniejszy koszty wymiaru sprawiedliwości.

W wyniku strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030 państwa członkowskie będą mogły czerpać wiedzę i korzyści z doświadczeń zdobytych przez inne kraje opracowujące

---

⁷⁸ [Rozporządzenie \(UE\) 2024/1183](#) w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej.

i wykorzystujące cyfrowe narzędzia i infrastrukturę. Przy wykonywaniu zadań wspólnych dla wszystkich systemów wymiaru sprawiedliwości każde państwo członkowskie – zamiast opracowywania narzędzi informatycznych na potrzeby krajowego systemu wymiaru sprawiedliwości we własnym zakresie – będzie mogło wybrać już sprawdzone narzędzia.

Należy propagować stosowanie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji w systemach wymiaru sprawiedliwości w celu podniesienia efektywności tych systemów, co pomoże zmniejszyć zaległości w sądach oraz złagodzić presję na budżety krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości.

Do 2030 r. wszyscy przedstawiciele zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości powinni mieć łatwy dostęp online do wszystkich przepisów i orzecznictwa. Przedsiębiorstwa z sektora technologii informatycznych w usługach prawniczych powinny również mieć łatwy dostęp do wystarczającej ilości danych sądowych, co ma kluczowe znaczenie dla tworzenia i trenowania narzędzi opartych na sztucznej inteligencji dostosowanych do wykorzystania w systemach wymiaru sprawiedliwości.

Skuteczność strategii CyfrowaSprawiedliwość@2030 będzie monitorowana przede wszystkim z wykorzystaniem opracowywanej corocznie unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości, zawierającej specjalny rozdział poświęcony cyfryzacji krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości.